

کتابخانه‌های تخصصی مراکز مدیریت دانش

ترجمه :

دکتر صدیقه محمد اسماعیل

بهرز بیات

علیرضا عطاردی

رابعه منصور کیایی

مهناز جعفری

هدی عابدی

تألیف:

اوا سمر تراکی

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان

۱۳۹۵

سرشناسه	سمرتزاکي، اوا
عنوان و نام پدیدآور	Semertzaki, Eva
مشخصات نشر	کتابخانه‌های تخصصی مراکز مدیریت دانش/تألیف اوا سمرتزاکي؛ ترجمه صديقه محمدابراهيم، اعیل، بهروز بیات، با همکاری علیرضا عطاردی... (و دیگران).
مشخصات ظاهری	هـ ـ ن: ۲۴۸
شابک	9789640390000
وضعیت فهرست نویسی	فپا
یادداشت	با همکاری علیرضا عطاردی، ربابه منصورکیایی، مهناز جعفری، هدی عابدی.
موضوع	کتابخانه‌های تخصصی
موضوع	مدیریت دانش
موضوع	کتابخانه‌های تخصصی -- مدیریت
شناسه افزوده	محمداسماعیل، صديقه، ۱۳۴۵ - مترجم
شناسه افزوده	بیات، بهروز، ۱۳۵۱ - مترجم
شناسه افزوده	عطاردی، علیرضا، ۱۳۴۶ - مترجم
شناسه افزوده	منصورکیانی، ربابه، ۱۳۶۰ - مترجم
شناسه افزوده	جعفری، مهناز، ۱۳۶۱ - مترجم
شناسه افزوده	عابدی، هدی، ۱۳۶۱ - مترجم
شناسه افزوده	رضوی ملایری، زهرا، ۱۳۵۱ - ویراستار
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی. واحد همدان
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ اس ۳/۶۷۵ Z
رده بندی دیویی	۰۲۵/۱۹۶
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۰۲۷۱۶

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

کتابخانه‌های تخصصی، مراکز مدیریت دانش

تألیف: اوا سمر تراکی

ناشر: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

چاپ اول: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰ جلد

نویسنده: سیدیس

موضوع: سبجان

طراحی جلد: دکتر حسین اردلانی

ویراستار: زهرا عظیمی

صفحه آرایی: لیلا عواد

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

ISBN: 9789641039853

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان محفوظ است

نشانی: همدان، بلوار امام خمینی (ره)، بلوار پروفیسور موسیوند، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

تلفن: ۰۸۱۳-۴۴۹۴۱۵۱

فصل اول: کتابخانه‌های تخصصی

۲۴	مقدمه
۲۴	کتابخانه تخصصی چیست؟
۲۶	کتابدار تخصصی کیست؟
۲۷	مأموریت کتابخانه‌های تخصصی
۲۸	تاریخچه کتابخانه‌های تخصصی
۳۰	مقایسه کتابخانه‌های تخصصی با سایر انواع کتابخانه‌ها
۳۳	انجمن کتابخانه‌های تخصصی
۳۴	ویژگیهای کتابخانه‌های تخصصی
۳۶	خدمات کتابخانه‌های تخصصی
۳۹	خدمات مرجع
۴۱	چالش‌های پیش‌روی کارکنان کتابخانه‌های تخصصی
۴۱	از خدمات کتابخانه سنتی تا مدیریت دانش
۴۳	مشتریان، مراجعان، کاربران
۴۵	مجموعه‌ها
۴۷	توانایی‌ها و مهارت‌های کتابداران تخصصی
۴۹	تحلیل مهارت‌ها و قابلیت‌ها
۵۲	بازاریابی
۵۶	سرمایه‌گذاری
۵۷	ارتباط با سازمان مادر
۵۹	روابط بین مدیران و کارکنان کتابخانه
۶۰	عملکرد کتابخانه
۶۲	مدیریت دانش
۶۳	همکاری با کتابخانه‌های هم‌تراز
۶۳	نتیجه‌گیری
۶۵	منابع فصل اول

فصل دوم: مدیریت دانش

۷۰	مقدمه
۷۱	مفهوم مدیریت دانش
۷۴	دانش در مقایسه با اطلاعات و داده
۸۲	ویژگی‌های مدیریت دانش
۸۶	اجزاء مدیریت دانش
۸۷	دانش ضمنی و صریح
۹۱	تدوین دانش
۹۲	عوامل دانش
۹۴	چرخه مداوم فرایند تولید دانش
۹۴	مشارکت در دانش
۱۰۵	نوآوری
۱۰۵	مدیریت دانش شعبه
۱۱۰	نتیجه‌گیری
۱۱۱	منابع فصل دوم

فصل سوم: مؤلفه‌های نظام مدیریت دانش در کتابخانه تخصصی

۱۱۸	مقدمه
۱۱۸	ریشه‌ها
۱۲۰	اهمیت سیستم‌های مدیریت دانش برای سازمان‌های مادر
۱۲۴	بررسی سابقه تحقیق
۱۲۸	دلایل ایجاد مرکز مدیریت دانش در کتابخانه‌های تخصصی
۱۳۴	انواع پروژه‌های مدیریت دانش
۱۵۴	سازماندهی گروه‌های کاری
۱۵۶	نقش‌های گروه‌های کاری
۱۵۶	مزایای گروه‌های کاری
۱۵۸	تبادل دانش داخلی
۱۵۹	نتیجه‌گیری
۱۶۱	منابع فصل سوم

فصل چهارم: تحقق مرکز مدیریت دانش در کتابخانه تخصصی

۱۶۸		مقدمه
۱۶۸		چالش های کتابخانه های تخصصی
۱۷۳		صلاحیت های لازم برای کتابداران تخصصی ویژه پروژه های مدیریت دانش
۱۷۷		رشد شخصی و حرفه ای کتابداران تخصصی در مرکز مدیریت دانش
۱۷۹		حمایت شدن از طرف مدیریت سازمان مادر
۱۸۲		مدیریت تغییر
۱۸۴		تغییر گرایش ها در سطح سازمانی
۱۸۶		راهبرد مدیریت دانش
۱۸۹		تیم مدیریت دانش
۱۹۰		مدیر دانش
۱۹۳		ملاحظات قبل از شروع
۱۹۶		فاز پروژه آزمایشی
۱۹۹		فن آوری تثبیت شده
۲۰۱		امنیت سیستم
۲۰۲		عوامل موفقیت مرکز مدیریت دانش
۲۰۳		همکاری داخلی
۲۰۳		جوامع عملی (عملیاتی)
۲۰۴		آموزش و تعلیم کاربر
۲۰۶		نتیجه گیری
۲۰۷		منابع فصل چهارم

فصل پنجم: درس های فراگرفته، ارزشیابی، بازاریابی و راه پیشرفت: پرویه

۲۱۲		درس های آموخته شده
۲۱۳		مزایایی برای سازمان
۲۱۷		مزایایی برای کتابخانه تخصصی
۲۲۰		ارزشیابی طرح
۲۲۷		نکات قابل ملاحظه
۲۳۰		نکات قابل اجتناب
۲۳۱		نگهداری
۲۳۲		مسیر پیشرو

۲۳۵	مورد پژوهی ها
۲۴۴	جمع بندی
۲۴۶	منابع فصل پنجم

www.ketab.ir

از آستان پیر مغان سر چرا کشیم دولت در آن سرا و گشایش در آن در است (حافظ)

در بررسی تاریخی تعاریف ارائه شده از جامعه، افزون بر تعاریف دو نوع جامعه کشاورزی و صنعتی، از حدود دو دهه پیش، به نوع دیگری از جامعه، به نام «جامعه اطلاعاتی» بر می‌خوریم که در آن کیفیت زندگی را ابعاد آن (اعم از اقتصاد، اجتماع، فرهنگ، سیاست و ...)، به گونه‌ای روزافزون، اطلاعات بهره‌ری از آن متکی است. جامعه‌ای مبتنی بر دانش و اطلاعات که نوع اصلی اشتغال در آن، خدماتی است که به کسب اطلاعات از منظر تولید، توزیع، کاربرد و ترجمان و مدیریت دانش می‌پردازد. راین نوع جوامع سازمان‌های عمده اجتماعی فرهنگی دانشگاه‌ها، مراکز علمی و تحقیقی و پزشکی، رشد و فناوری هستند که زیربنای اطلاعات دانش را بنا می‌نهند و از زوایای مختلف علم، اطلاعات را به‌عنوان رشته‌ای که تمامی ویژگی‌های یک علم را داراست پایه‌ریزی می‌نمایند و بر این قرار ضمن قبول تعاریف پذیرفته‌شده علم اطلاعات، به خاستگاه، چگونگی پیدایش و نقش اطلاعات (علمی و فنی) در شکل‌گیری آن می‌پردازد و همان‌طور که هارولد بورکو^۱ تعریف می‌کند درباره کیفیت و کاربرد اطلاعات، نیروهای حاکم بر جریان اطلاعات، همه ابزارهای آماده‌سازی اطلاعات برای دسترسی و استفاده مطلوب و روش‌های برنامه‌ریزی آن می‌پردازد و معتقد است همه علم اطلاعات به‌عنوان یک علم، تهیه مجموعه اطلاعاتی است که سبب پیشرفت نهادهای گوناگون و روش‌هایی می‌شود که برای تولید، گردآوری، سازماندهی، ذخیره، بازیابی، ترجمان، انتقال، تبدیل و کاربرد دانش در نظر گرفته شده است. در این راستا، کتابخانه‌های تخصصی و کتابداران آن‌ها نسی حیاتی را در جهت خدمت به کاربران خود دارند، زیرا، کتابخانه‌های تخصصی مراکزی هستند که توسط اشخاص، انجمن‌ها یا سازمان‌های مختلف به‌منظور فراهم‌آوری و اشاعه اطلاعات مورد نیاز جامعه مورد نظر ایجاد می‌شوند. کتابخانه‌های تخصصی به مفهوم امروزی یک پدیده روبه‌رشد هستند که پس از انقلاب صنعتی، در اروپا شکل گرفته‌اند. رسالت این کتابخانه‌ها حمایت از

1. Borko, H(1968), Information Science: What is it? America Documentation, Jan. 1968, 19(1), p.3-5

اهداف سازمان مادر و تهیه منابع مورد نیاز مرتبط با کارکرد سازمان، به منظور مشارکت در پیش برد اهداف سازمانی و روزآمد نگه داشتن اطلاعات سازمان است. مراجعان، منابع و خدمات این کتابخانه‌ها خاص هستند و این خاص بودن اهمیت جامعه استفاده کننده کتابخانه تخصصی را به خوبی نمایان می‌سازد. انجمن کتابخانه‌های تخصصی، در نشست سال ۲۰۰۳، با رویکرد اعلام شایستگی‌های کتابداران تخصصی در قرن ۲۱، تاکید نموده است که کتابداران تخصصی، متخصصان دانش‌مدار می‌باشند. رهبران کاربرد فن‌آوری، کسانی که با ارائه خدمات اطلاع‌رسانی کارآه و مؤثر، به طرق مختلف از جمله؛ شرکت در فعالیت‌های مدیریت دانش، موجب ایجاد جذب منابع، استفاده و برقراری ارتباط «سرمایه فکری» در سازمان می‌شوند، و بدین‌سان ارزش افزوده ایجاد می‌نمایند. پشتیبانی و تأمین نیازهای اعضای محترم هیأت علمی، محققان، پژوهشگران، متخصصین و حصول نیازهای پژوهشی و اطلاعاتی آنان از وظایف و اهداف این‌گونه کتابخانه‌هاست. جای تعجب ندارد که این اهداف، کتابخانه‌های تخصصی را به سمت و سویی هدایت کند که بهترین انتخاب برای اجرای مدیریت دانش در سازمان‌های حامی باشند.

با عنایت به مطالب پیش‌گفته، تجربه سال‌ها تدریس در حوزه کتابخانه‌های تخصصی اهمیت این‌گونه از کتابخانه‌ها بر نگارندگان، پوشانیده نیست. از سوی دیگر، نبود منابع تخصصی و مناسب در این حیطه همواره احساس شده است. لذا، پس از بررسی و ارزیابی اصل کتاب حاضر در کلاس درس دانشجویان دوره دکتری علم اطلاعات، دانش‌شناسی سال ۹۲، جملگی بر آن شدیم که ترجمه کتاب را (با دریافت هم‌افزایی از کار تیمی، آغاز نماییم، لذا، تصمیم بر آن شد تا هر فصل کتاب توسط یکی از ایشان ترجمه و امر نظارت نهایی بر ترجمه و ویرایش نهایی اثر به عهده نگارندگان باشد. بدین‌سان ترجمه این کتاب آغاز شد.

کتاب «کتابخانه‌های تخصصی مراکز مدیریت دانش» بر نقش کتابخانه‌های تخصصی به عنوان مراکز مدیریت دانش در سازمان مادر تمرکز دارد، و ترسیم‌کننده خصوصیاتی است که در آن کتابخانه تخصصی به عنوان هسته مرکزی که دانش مورد نیاز سازمان را برای ارتقای جایگاه سازمانی، تأمین و سازماندهی می‌کند، توصیف می‌گردد. با جمع‌آوری و تسهیم دانش، کارکنان، سرمایه فکری سازمان را افزایش خواهند داد. نویسنده در این کتاب تأکید می‌نماید که در وجه سنتی کتابخانه‌ها مراکز اطلاعاتی هستند که اطلاعات را سازماندهی و طبقه‌بندی می‌کنند، افزون بر این، کتابخانه‌ها مکان‌های مناسبی هستند برای خلق شبکه‌های انسانی جهت سازماندهی دانش‌نهانی در ذهن کارکنان سازمان‌ها. کتاب مزبور، همچنین به آزمون شیوه‌هایی

برای اثبات ارزش بالای کتابخانه‌های تخصصی، به‌مثابه مراکز گردآوری دانش ضمنی برای سازمان مادر می‌پردازد.

کتاب مزبور مشتمل بر پنج فصل است و عنوان آن بازنمون خوبی بر محتوای آن می‌باشد. دو عبارت «کتابخانه تخصصی» و «مدیریت دانش» که در عناوین فصل‌های اول و دوم مشاهده می‌شوند، به درستی از عنوان اصلی مصادره به مطلوب شده‌اند.

در فصل یک ضمن ارائه تعاریف مناسب برای کتابخانه و کتابدار تخصصی، به بحث در خصوص مأموریت، خدمات، تاریخچه، مخاطبان، مجموعه‌سازی، بازاریابی، تأمین منابع، ارتباط کتابداران، مدیریت کتابخانه و با سازمان مادر، گذر از خدمات سنتی تا مدیریت دانش، و مهارت‌ها و سالیستگی‌ها- کتابداران در کتابخانه‌های تخصصی پرداخته شده است.

فصل دوم، به بحث مدیریت دانش پرداخته و پس از ارائه مقدمه‌ای کوتاه، مناسب، مفهوم مدیریت دانش را تشریح و داده در خصوص مقایسه دانش، اطلاعات و داده، مشخصات و مؤلفه‌های مدیریت دانش، مدیریت دانش شخصی، فواید مدیریت دانش و قدم‌های اجرایی کردن پروژه‌های مدیریت دانش، به ارائه مطالعه موردی مستند نویسنده پرداخته و نهایتاً نتایج بحث اعلام گردیده است.

فصل سوم، اجزا و مؤلفه‌های نظام مدیریت دانش در کتابخانه تخصصی را مدنظر قرار داده است، و به مباحثی چون: اهمیت مدیریت دانش، اصول و ریشه‌های مدیریت دانش، انواع پروژه‌های مدیریت دانش، اجزا و مؤلفه‌های نظام مدیریت دانش، تسهیم دانش درونی و اصولاً به این‌که چرا کتابخانه‌های تخصصی بهترین مکان برای مراکز مدیریت دانش هستند؟ پرداخته است.

فصل چهارم، چگونگی تحقق مرکز مدیریت دانش در کتابخانه تخصصی را مورد بحث قرار داده، به چالش‌های فراوری کتابداران تخصصی و نیز صلاحیت‌های لازم برای کتابداران تخصصی جهت حضور در پروژه‌های مدیریت دانش پرداخته است. افزون بر این مباحثی چون: اخذ پشتیبانی از سازمان مادر، مدیریت تحول، تغییر گرایش‌ها در سطح سازمان، راهبرد مدیریت دانش، تیم مدیریت دانش، مراحل پیگیری و تحقق مرکز مدیریت دانش در کتابخانه تخصصی، مراحل اجرای آزمایشی، امنیت نظام ایجاد شده، عوامل موفقیت مرکز مدیریت دانش و در نهایت، آموزش و تمرین استفاده‌کنندگان مطرح و به جمع‌بندی رسیده است.

فصل پنجم، به‌عنوان آخرین فصل، به آزمون دروس فراگرفته شده، ارزشیابی و چگونگی دستیابی به پیشرفت، ارتقا و بازاریابی مدیریت دانش، اموری که بایستی لحاظ شوند و اموری

که باید از آن‌ها پرهیز شود، پرداخته، و دست‌آخر به پژوهش‌های موردی در این خصوص اشاره شده است.

رویکرد مناسب، نثر روان این کتاب، مطالعه آن را آسان و دلپذیر نموده است. فصل‌ها مکمل یکدیگر بوده و از انسجام مطلوبی برخوردار می‌باشند. استواری متن نشان می‌دهد که نویسنده نه تنها تجربه‌ای مستمر و طولانی در حوزه کتابخانه‌های تخصصی دارد، بلکه سال‌ها سابقه عملی در مبحث پروژه‌های مدیریت دانش را یدک می‌کشد، و به‌خوبی و از نزدیک با جزئیات آن آشناست، و در این حیطه به شناختی عمیق و همه‌جانبه رسیده است. کتاب کاملاً عملیاتی و کاربردی است و شاید مهم‌ترین کاستی این کتاب به‌طور مشخص عدم پشتیبانی به‌وسیله نظریه‌ای روزآمد و علمی در این حوزه باشد. گرچه انتظار می‌رفت فصل آخر شاهد مثال‌هایی واضح و روشنی از چگونگی اجرا و پشتیبانی پروژه‌های مدیریت دانش در کتابخانه‌های تخصصی باشیم، با این روش، وکتی‌های اساسی کتاب مزبور به شرح زیر است:

- ترسیم حیطه و خصوصیات کلی که برخورداری از کتابخانه تخصصی را برای سازمان حامی ضروری می‌نمایاند؛

- نمایاندن اهمیت مدیریت دانش در یک محیط سازمانی؛

- ارائه راهکارهایی جهت منعقد ساختن مدیران سازمان‌ها جهت پذیرش این واقعیت که کتابخانه‌های تخصصی مناسب‌ترین گزینه برای مدیریت دانش هستند؛

- تشریح مهارت‌های خاص و صلاحیت‌های مورد نیاز کتابداران کتابخانه‌های تخصصی جهت اجرای عملیاتی در یک پروژه مدیریت دانش و دستیابی به عملیاتی آن،

- و معرفی مزایای اجرای موفق پروژه‌های مدیریت دانش در سازمان‌ها.

در مجموع، کتاب حاضر به عنوان راهنمایی مناسب برای کتابداران کتابخانه‌های تخصصی و افراد شاغل در عرصه مدیریت خدمات اطلاعاتی در این‌گونه مراکز توصیه می‌شود. مطالعه این کتاب، حاکی از آن است که هرگاه اثری مبتنی بر تجربه عملی و دانش نظری نویسنده صورت‌پذیرد، نتیجه مطلوبی در برخواهد داشت. زیرا اصولاً، پیوند بین عرصه‌های علم و عمل است که بیانگر شناخت دقیق و همه‌جانبه از موضوع است و نتایج درخشانی را به بار می‌آورد. کتاب حاضر نمونه موفق‌تری از این‌گونه است. خوانندگان بالقوه این کتاب: کارکنان و کتابداران کتابخانه‌های تخصصی، کارکنان شرکت‌هایی که مشغول انجام پروژه‌های مدیریت دانش هستند، مؤسسات و سازمان‌هایی که قصد راه‌اندازی و تأسیس کتابخانه تخصصی را دارند و دانشجویان و اعضای هیأت علمی مدارس و گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی و علم اطلاعات و دانش‌شناسی

می‌باشند. به نظر نویسنده به عنوان متخصص علم اطلاعات و دانش‌شناسی، چنان‌چه کتابخانه شما هنوز یک مرکز مدیریت دانش نیست، مطالعه‌ی این کتاب خالی از لطف نبوده و ضروری به نظر می‌رسد.

در انتشار این اثر، همکاران بسیاری همراه بوده‌اند که امتنان از تمامی این عزیزان بر دمه اینجانبان است، از دانشجویان دوره دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی ورودی سال ۹۲ (آقای علیرضا عطاردی، و خانم‌ها ربابه منصور کیایی، مهناز جعفری و هدی عابدی که به ترتیب فصول ۲-۵ به‌طور مقدماتی ترجمه کرده‌اند، تشکر می‌نماییم. ضمناً، مراتب سپاس و امتنان خود را از آقای دکتر علیرضا اسفندیاری‌مقدم، که اصل کتاب را در اختیار مترجمین قرار دادند و در سمت معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان همراهی و همکاری ویژه در چاپ این اثر داشتند را اعلام می‌نماییم. همچنین تشکر و قدردانی می‌نماییم از زحمات آقای مرشدزادگان، خاتم‌کار، نه‌جی و خاتم غفاری که زحمات زیادی را برای چاپ این اثر متقبل شدند.

در پایان از همه خوانندگان این اثر، هیست‌دگان و پژوهشگران گرانقدر و فرهیخته تقاضا دارد که این اثر را نقادانه ارزیابی نموده، و کاستی‌ها و اشکالات احتمالی آن را برای اصلاح به نشانی رایانامه اینجانبان ارسال نمایند. منتظر نظر ارزشمند شما هستیم.

شب صحبت غنیمت دان که بعد از روزگار ما بمی‌گردش کند. روز بسی لیل و نهار آرد (حافظ)

دکتر صدیقه محمد اسماعیل^۱

عضو هیأت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و

تحقیقات تهران

بهروز بیات^۲

عضو هیأت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

(بهمن ماه ۱۳۹۴)

پیشگفتار

انتشار این کتاب هیچ‌گاه به اندازه حال، ضروری نبوده است. بنده و دکتر توبی پرل استاین^۱ در تلاش بوده‌ایم به کتابداران تخصصی کمک کنیم تا از عهده یکی از بدترین رکودهای تجاری از زمان رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ تاکنون برآیند. برخلاف آن دوره تاریک کتابخانه‌های تخصصی که رئیس وقت انجمن کتابخانه‌های تخصصی می‌گفت «تقریباً هیچ‌یک از کتابخانه‌های تخصصی تعطیل نشده‌اند»، نمی‌توان چنان سخنی درباره زمان حاضر گفت. در همه‌جا، کتابخانه‌های تخصصی نفع‌یابی شده‌اند، یا تعدادشان نسبت به قبل کاهش چشم‌گیری یافته است. مسلماً کتابخانه‌های روزنامه‌ای، کتابخانه‌های مجله‌ای و کتابخانه‌های تخصصی سایر رسانه‌ها مخصوصاً در ایالات متحده آسیب دیده است.

یکی از مشکلات اصلی کتابخانه‌های تخصصی این است که سازمان‌هایی که از خدمات چنین کتابخانه‌هایی برخوردارند ارزش این کتابخانه‌ها را به‌خوبی نمی‌شناسند و درک درستی از آن ندارند. من و لاری پروساک^۲ در پژوهش ارزشمندی در باب کتابخانه‌های تخصصی انجام دادیم. اولین پژوهش در سال ۱۹۹۰ انجام شد و پژوهش‌های تکمیلی در سال ۱۹۹۵ به اتمام رسید. دومین پژوهش، گزارش مستندی است از کاهش تعداد کتابخانه‌ها و همچنین تعداد کارکنان آنها، این‌بار هم مدیران ارزش نسبت به ارزش این کتابخانه‌ها بسیار بی‌اطلاع بودند. از همان ابتدا نشانه‌های هشدار در مسائل مذکور آشکارا دیده می‌شد.

مدلی جدید برای کتابخانه‌های تخصصی

کتابخانه‌های تخصصی باید در محیط عصر پسا اطلاعات متحول شده، ارزش اقدامات ما در این کتابخانه‌ها، مدیریت مجموعه‌های فیزیکی یا معادل الکترونیکی، نسبت البته تمرکز بر مجموعه‌های الکترونیکی بسیار وسوسه‌برانگیزتر است و همین، کتابداران را میان قفسه‌ها و دور از عملیات واقعی سازماندهی نگه می‌دارد. پروساک و داوِنپورت^۳ تلاش کردند تا شیوه‌های مدیریت کتابخانه‌ها را ارتقا دهند تا میزبانان موفق‌تری باشند. استفن آبرام^۴ سال‌ها مشغول نگارش در باب مدیریت دانش است. اندیشه‌های وی در مقام راهبر، پیشرو کتابخانه‌های تخصصی توجه

1. Toby Perlstein

2. Larry prusak

3. Davenport

4. Stephen Abram

بسیاری از افراد را به خود جلب کرده و غیر از محدود افرادی، کسی نمی‌تواند ادعا کند که هشدار لازم دریافت نکرده است.

اوا سیمرتزکی^۱ در این کتاب مدلی برای آینده ارائه کرده است. کتابخانه و کتابداران همچون جزیره‌ای در حلقه گذشته محصورند. این کتاب حیرت‌انگیز درباره کتابخانه تخصصی گنجینه‌ای است که فعالانه می‌کوشد تا به سازمان مادر در تحقق اهداف راهبردی خود کمک کند. آن‌گاه، مشتریان کتابخانه تخصصی در کار خویش مؤثر عمل می‌نمایند و کتابداران غیرتخصصی در مقام یزبانی فعال ایفای نقش خواهند کرد.

دستیابی به مدیریت دانش هدف آسانی نیست. این کار نیازمند طرف سومی هم هست، یعنی روشنگران و شناسایی ارزش اطلاعات درونی به همراه منابع بیرونی که مستلزم حمایت مدیران رشد است. در بحث مدیریت دانش مدیران باید بدانند که افراد نسبت به دانایی‌های خود حس تملک دارند و غالباً مایل نیستند اطلاعات خویش را به اشتراک بگذارند، زیرا بیم دارند که پایه اقتدار و نه‌ذات آن‌ها در محل کارشان تضعیف شود. با این وجود، بازنگری جامع کتابشناسی مدیریت که به زوال انگاشته برای کتابخانه‌های تخصصی نوشته شده، نشان می‌دهد که اکثر کتابخانه‌های تخصصی این کتابشناسی را مطالعه نمی‌کنند و اگر هم مطالعه بکنند، منجر به عملی نخواهد شد. بنابراین، لازم است دوره جدیدی برای کتابداران، پذیرش این تحولات است.

کتاب حاضر برای افراد بسیاری سودمند است. این کتاب هم راه جدیدی پیش‌روی کتابخانه‌های بزرگ خواهد نهاد و هم طی سالیان آتی جزو آثار کلاسیک خواهد شد. آینده در این کتاب است، پس بخوانید و عمل کنید.

جیمز ام. ماتارازو^۲ استاد ممتاز و رئیس دانشکده سیمونز و دانشکده تحصیلات تکمیلی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در شهر بوستون ایالت ماساچوست ایالات متحده آمریکا است. وی عضو انجمن کتابخانه تخصصی نیز هست.

1. Eava Semertz, ki

2. James M. Matarazzo